

Samotność w sieci

Podsumowanie wyników raportu z wakacyjnego telefonu zaufania Grupy Edukatorów Seksualnych Ponton

2013

Podczas wakacji 2013 Grupa Edukatorów Seksualnych Ponton po raz ósmy przeprowadziła akcję Wakacyjny Telefon Zaufania dla młodzieży. Przez cały lipiec i sierpień, codziennie między godziną 19.00 a 21.00 młodzież z całej Polski mogła dzwonić i SMS-ować, by zadawać pytania dotyczące dojrzewania, seksualności, relacji, antykoncepcji.

W sumie otrzymaliśmy **472 zgłoszenia**, co daje średnio ok. 8 SMS-ów/telefonów na dyżur.

Statystyka z Wakacyjnego Telefonu Zaufania 2013

Kategoria	Suma zgłoszeń (w %)
Antykoncepcja	46 (9,72%)
Ciąża	62 (13,2%)
Zdrowie i fizjologia	80 (16,9%)
Relacje	81 (17,1%)
Seksualność	118 (24,9%)
Asertywność	13 (2,75%)
Przemoc	7 (1,69%)
Inne	65 (13,74%)
Ogółem	472 (100%)

Najbardziej niepokojące zgłoszenia dotyczyły niechcianych ciąż oraz przemocy. W tym roku otrzymaliśmy **4 zgłoszenia od nastolatek w niechcianej ciąży**.

Dzień dobry. Nie wiem co mam robić prawdopodobnie jestem w ciąży chociaż nim jestem pewna Na 100 % bo nie robiłam jeszcze testu po prostu boję się że jeśli będzie to prawda nie poradzę sobie z tym i moja rodzina będzie na mnie zła. Co mam zrobić?

Zgłosiło się do nas także **7 osób, które były świadkami lub doświadczały przemocy**, domowej lub w relacjach intymnych.

Przepis na seks. Presja seksualna i wpływ pornografii.

Podczas tegorocznych wakacji niemal co czwarte zgłoszenie poruszało temat **seksualności**. Łączna liczba **118** zapytań stawia seksualność na podium w zestawieniu najpopularniejszych kategorii. Młodzi ludzie rzadko mają dostęp do rzetelnej wiedzy w zakresie własnej seksualności, co wykazują zapytania jej dotyczące oraz inne nasze raporty¹. Masturbacja, która jest naturalnym przejawem rozwoju seksualnego, stanowi ciągle źródło wstydu i wyrzutów sumienia u nastolatków. Otrzymujemy również zapytania dotyczące **inicjacji seksualnej**, wskazujące na to że źródłem wiedzy w tej kwestii jest **pornografia**. Niepokojące jest, że młodzi ludzie rozpoczynający życie seksualne dopytują o techniczny instruktaż udanego stosunku seksualnego, zapominając o emocjach, odpowiedzialności i własnej gotowości do seksu. Podlegają presji nie tylko partnerskiej, ale też rówieśniczej i medialnej, gdzie fakt bycia aktywnym seksualnie bywa wyznacznikiem wartości osoby. Sprawia to, że młode osoby czują się **w obowiązku podejmować aktywność seksualną, mimo że nie czują się na nią gotowe**.

¹ „Skąd wiesz? Jak wygląda edukacja seksualna w polskich domach. Raport.2011r.”, http://ponton.org.pl/sites/ponton/files/raport_skad_wiesz_grupa_ponton_2011.pdf
„Jaka naprawdę wygląda edukacja seksualna w polskich szkołach? Raport. 2009r.”
http://ponton.org.pl/sites/ponton/files/raport_jaka_educacja_seksualna_grupa_ponton_2009.pdf

Czy masturbacja to normalna rzecz?

Czy jest jakiś sposób żeby wytłumaczyć chłopakowi, że jeszcze nie chce uprawiać seksu by mnie nie zostawił? On nalega.

W jakim wieku dziewczyny chcą najbardziej uprawiać seks i w jakich miejscach i co najbardziej je podnieca?

Nikt mnie nie lubi, co robić? Osamotnienie młodzieży.

Młodzież zgłasza się do nas również często z pytaniami o **relacje** – partnerskie, z rówieśnikami i rodziną. Otrzymaliśmy ich **81**, co stanowi ponad **17%** wszystkich zgłoszeń. Młodzi ludzie pytają, jak tworzyć związki i je podtrzymywać oraz jak rozwiązywać konflikty w relacji z partnerem.

Niepokojącym sygnałem duża liczba zgłoszeń świadczących o poczuciu osamotnienia i odrzucenia i kompleksach z powodu braku partnera lub partnerki. U dziewcząt źródłem obniżonej samooceny bywa również problem z akceptacją własnego ciała. Postrzegają one kobiecość przez pryzmat ideału ukazywanego w mediach i wstydzą się, gdy ich ciało nie odpowiada temu wizerunkowi. Młodzi ludzie doświadczają również krytyki od rówieśników i rodziców, co wzmacnia ich niskie poczucie własnej wartości:

Nie mogę mieć chłopaka. A wszyscy znajomi się ode mnie odwrócili bo się wstydzą z taką jak ja zadawać. Mój problem tkwi w tym, że piersi mi nie rosną jestem jak chłopiec a to jest upokarzające ja się naprawdę wstydzę i nie wiem co z tym zrobić.

Mój tata mówi mi cały czas, że jestem gruba, że jestem krową. Nawet mama tak czasami mówi. On mówi też, że ja za dużo jem. Mówiłam im już kilka razy, że jest mi przykro, ale nadal tak mówią. Przez to wszystko zaczęłam coraz mniej jeść. Co mam robić?

Ratunku, moje ciało się zmienia! Wątpliwości okresu dojrzewania.

80 zgłoszeń dotyczyło **zdrowia i fizjologii**, pytania z tej kategorii dotyczyły podstawowej wiedzy o własnej cielesności i rozumienia zmian zachodzących podczas okresu dojrzewania. Najwięcej obaw wzbudzał temat miesiączki – młode dziewczęta nie otrzymują w tym zakresie wiedzy, a co gorsza zdarza się, że są krytykowane z jej powodu przez rówieśników i opiekunów:

Na basenie dostałam okresu i wszyscy na koloniach wiedzą, że dostałam miesiączki, mam 12 lat, panie też się śmieją.

Młodzi ludzie wstydzą się i obawiają porozmawiać z kimkolwiek o swoim zdrowiu i dojrzewaniu, a wzór prawidłowo funkcjonującego ciała to ten z filmów pornograficznych, co wyraźnie widać w pytaniach młodych chłopców o prawidłową wielkość członka czy długość erekcji.

Pękła nam gumka, co robić? Pytania o antykoncepcję.

Zapytania dotyczące antykoncepcji stanowiły 10% wszystkich zgłoszeń. Podobnie jak w latach poprzednich, zainteresowanie tematyką antykoncepcji maleje w porównaniu z innymi kategoriami, natomiast lektura zapytań często wskazuje, że młodzież ma małą wiedzę oraz wiele obaw co do

skuteczności antykoncepcji. Niski poziom wiedzy jest spowodowany m.in. **ograniczonym dostępem osób nastoletnich do rzetelnej edukacji seksualnej**, co sprzyja **powielaniu szkodliwych mitów związanych z antykoncepcją**:

Czy to prawda że po okresie można się kochać bez prezerwatyw?

Niestety otrzymaliśmy również zgłoszenia od młodych osób, które stosunek przerywany traktują jako metodę antykoncepcyjną oraz od par, które nie wiedziały jak postąpić w razie sytuacji ryzykownej.

Stosunek przerywany czy naprawdę nieskuteczny? My tak to robimy zawsze i nic się nie stało.

Miałem pierwszy raz z dziewczyną i był stosunek przerywany, czy mogła zajść w ciążę.

Analiza telefonów i SMS-ów, jakie otrzymaliśmy podczas tegorocznej edycji Wakacyjnego Telefonu Zaufania, po raz kolejny prowadzi do niepokojących wniosków. W problemach związanych z seksualnością, młode osoby są pozostawiona same sobie. Często nie mają w swoim otoczeniu kogoś, do kogo mogłyby się zwrócić z pytaniem o wiedzę ani z prośbą o wsparcie w trudnej dla nich sytuacji. Brakuje im wiedzy w często podstawowych kwestiach fizjologii, zdrowia, dojrzewania, co sprzyja powielaniu mitów. Młodzi ludzie mają również problemy w sferze relacji – czy to intymnej, przyjacielskiej czy rodzinnej – brakuje im umiejętności interpersonalnych, mają wiele obaw co do nawiązania kontaktu z płcią przeciwną czy też więzi z bliskimi. Młodzież nie ma świadomości konieczności stosowania antykoncepcji i interesuje się nią dopiero, gdy dojdzie już do sytuacji ryzykownej lub tragedii niechcianej ciąży. Źródłem ich wiedzy i inspiracją jest niestety często pornografia, co sprawia, że seksualność traktowana jest przedmiotowo, a seks jest swoistym sprawdzianem ze sprawności seksualnej.

O tym, że nasza praca jest cały czas potrzebna i doceniana świadczą liczne sms-y z podziękowaniami i słowami wsparcia. Oto jeden z przykładów:

Wczoraj byłam w kościele. Nie jestem osoba wierząca, ale była msza za moja babcię. Ksiądz "profesor" na kazaniu ostro krytykował grupę ponton. Oczywiście było mi go żal w duchu, bo gdyby nie wy to pewnie 50% nastolatek więcej chodziłoby dziś z brzuchem albo pchałoby wózek.

Dlatego też Grupa Edukatorów Seksualnych Ponton po raz kolejny apeluje do **Ministerstwa Edukacji Narodowej** :

- o **weryfikację** istniejących programów i podręczników pod kątem ich zgodności ze standardami naukowej wiedzy, dotyczącej seksualności człowieka
- **wprowadzenie** do szkół rzetelnej, zgodnej ze stanem aktualnej wiedzy naukowej i dostosowanej do wieku edukacji seksualnej
- **zbudowanie** kadry profesjonalnych edukatorów/edukatorek, przygotowanych do prowadzenia zajęć z edukacji seksualnej z młodzieżą

Cały raport do pobrania ze strony internetowej:

http://ponton.org.pl/sites/ponton/files/wakacyjny_telefon_zaufania_2013.pdf

opracowanie raportu: Małgorzata Kot, Klaudia Pączkowska
konsultacja: Paulina Trojanowska
korekta: Finka Heynemann